

To treat or not to threat

Clinical Situations Creating Ethical Dilemmas

Bernadine van de Walle – van de Geijn
Verpleegkundig Specialist Oncologie
Jeroen Bosch Ziekenhuis, 's-Hertogenbosch

Sprekers middagsessie

- Jane Van Deusen-Morrison, RN, MS, AOCN, CNS oncology
- Tammy Weitzman, CSW

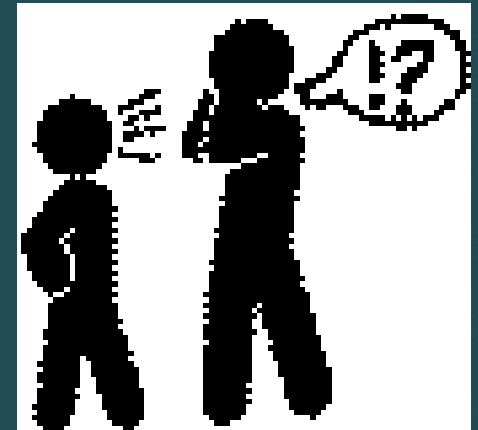
Casus Peter (1)

Op spreekuur arts + VSO:

- Peter, 26 jaar, met vader en moeder

Peter

- Woont bij ouders
- Autistisch; geen normale communicatie
- Kan geen beslissingen zelf nemen
- Leeft in zichzelf; lacht; komt ontspannen en gelukkig over
- Houdt van zijn muziek
- Heeft een streng dagritme nodig om niet te ontsporen

Casus Peter (2)

- Wordt geheel verzorgd en begeleid thuis door ouders m.b.v. vrienden en familie
- Zus van 24 jaar
- Diagnose Peter: testiscarcinoom met metastasen
- Behandelvoorstel: 3 x BEP-kuren curatief van opzet (succes-rate: 90-95%)

Casus Peter (3)

- Ouders beslissen voor behandeling met voorwaarde 1^e week elke kuur onder gehele anesthesie
- Consequentie: veel extra personele inzet, extra IC bed bezetting, extra scholing personeel, extra risico's voor Peter e.a.
- Goede ziektekostenverzekering

Casus Peter (4)

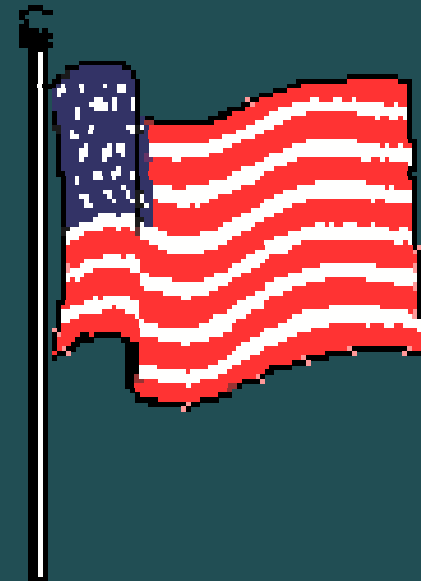
To treat or not to treat?

- Peter begrijpt niets, kan gevolgen niet overzien: had behandelvoorstel gegeven moeten worden?
- Kan arts op vraag / wens ouders ingaan?
- Zijn de eventuele consequenties (financiën, extra personeel, extra risico op complicaties) te aanvaarden bij behandeling, t.o.v. gevolgen van niet behandelen?

Wat leidt de (Amerikaanse) praktijk en zorg

- Raamwerk van morele principes
- Professionele relatie met de patiënt
- Social Work Code of Ehtics
- Ana Code of Ethics
- Modellen ter ondersteuning van het denken

Raamwerk morele principes

- Respect voor autonomie
- Niet schaden
- Goeddoen (weldadig zijn)
- Rechtvaardigheid
- Morele deugden (compassie, objectiviteit, vertrouwen waardig zijn, integriteit, nauwgezet / plichtsgetrouw)

Professionele relatie met patiënt, gebaseerd op:

- Geloofwaardigheid / echtheid
- Geheimhouding (privacy)
- Vertrouwelijkheid
- Trouw

Verpleegkundigen: advocaat van de patiënt

Social Work Code of Ethics

- Service
- Sociale rechtvaardigheid
- Waardigheid en eigen waarden
- Belang menselijke relaties
- Integriteit, zuiverheid
- Competentie (bekwaamheid)

ANA Code of Ethics (1)

- “The nurse, in all professional relationships, practices with compassion & respect for the inherent dignity, worth & uniqueness of every individual, unrestricted by considerations of social or economic status, personal attributes, or the nature of health problems”
- Primaire verplichting is naar patiënt
- Advocaat voor patiënt
- Verantwoordelijk voor persoonlijke verpleegkundige zorg

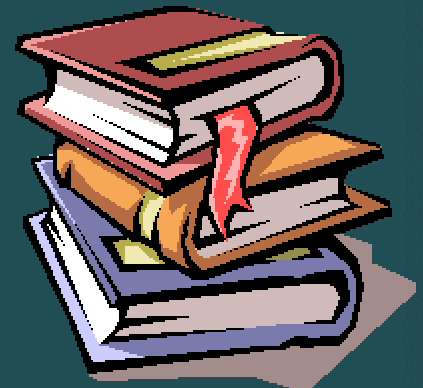
ANA Code of Ethics (2)

- Heeft dezelfde plichten naar anderen als naar zichzelf
- Participeert in tot stand brengen, houden en verbeteren van gezondheidszorg
- Werkt samen met andere gezondheidsprofessionals
- Verantwoordelijk voor duidelijk maken verpleegkundige waarden van de beroepsgroep en handhaving hiervan

Twee voorbeeldmodellen ter ondersteuning van het denken

- M.O.R.A.L. model (P.Crisham)
- Symphonological Model Husted & Husted (Symphonological bioethical theory)

M.O.R.A.L. model

- Massage the dilemma
- Outline options
- Review criteria and resolve the dilemma
- Affirm positions
- Look back

Componenten Symphonological Bioethical Theory

- Autonomie
- Vrijheid
- Objectiviteit
- Zelfbewustzijn
- Goeddoen
- Trouw
- Overeenstemming en samenhang
- Samenhang met situatie
- Samenhang met kennis

M.a.w.: wat helpt bij ethische problemen

Vraag jezelf af:

- Wat is de vraag?
- Neem stap terug en bezie het geheel
- Praat met collega's
- Gebruik model om gedachten / mening te structureren
- Bel verpleegkundige uit (M)EC
- Standpunt innemen
- Terugkijken en evalueren

Conclusie (“what is the Take-Home?”)

- ANA beroepscode ethiek is gids voor ethische dilemma's Amerikaanse verpleegkundigen
- Identificeer je eigen waarden en principes
- Ga op onderzoek uit naar relaties (collegae, (M)EC, pastor e.d.)
- Werk samen, discussieer, leer
- Vraag je af: is er 100% zekerheid?

Nederland

Ook wij hebben

- onze eigen verpleegkundige beroepscode
- (medisch) ethische commissies in vele ziekenhuizen
- veel literatuur over ethische dilemma's, wel of niet behandelen, ethiek in de kliniek
- vergelijkbare ethische dilemma's (en andersoortige dilemma's door verschillende culturen, ziektekostenstelsel, minderheden?)

To treat or not to treat: that's the question and it will always be the question!

Vragen

- Bij wie in het ziekenhuis is een (M)EC?
- Wie kent de personen uit de (M)EC?
- Wie lost ethische dilemma's op zoals hiervoor beschreven?
- Bij wie is het bespreken van dilemma's een vast overlegmoment?
- Is het wenselijk? Noodzakelijk? Haalbaar?

Casus Peter

Terecht of niet terecht behandelvoorstel?

Wel of niet aan wens ouders voldoen?

Wegen risico's behandeling (onder anesthesie) op
tegen geen behandeling?

To treat or not to treat

- Vochtinfuus in de laatste levensfase als oraal niet meer gaat?
- Antibiotica geven aan een terminale patiënt voor behandeling van een longweginfectie?